

## 4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

*Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.*

Bij veel vragen kent het correctievoorschrift twee onderdelen: 'een juist antwoord bevat' en 'voorbeeld van een juist antwoord'. Het **'een juist antwoord bevat' is bepalend** voor de toekenning van scorepunten. Het 'voorbeeld van een juist antwoord' is volgens de examenmakers het meest voor de hand liggende antwoord. Als er sprake is van een vakinhoudelijk correcte toepassing van de criteria van 'een juist antwoord bevat', moeten aan antwoorden die afwijken van het voorbeeldantwoord scorepunten worden toegekend.

### Opgave 1 Gezichtsherkenning

#### 1 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat:

- een omschrijving van het begrip sociale controle 1
- het verschil tussen formele en informele sociale controle 1
- een uitleg dat er in tekst 1 sprake is van formele sociale controle 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Er is sprake van sociale controle als mensen of instanties anderen ertoe brengen of anderen dwingen zich aan de normen of regels te houden 1
- Als mensen of instanties op grond van formele wetten of besluiten deze sociale controle uitvoeren, is er sprake van formele sociale controle. Als mensen niet op grond van formele wetten of besluiten, maar op spontane wijze in het dagelijks leven door andere mensen ertoe worden gebracht zich aan bepaalde normen of regels te houden, is er sprake van informele sociale controle 1
- In tekst 1 is sprake van formele sociale controle, omdat de sociale controle door de (lokale) overheid plaatsvindt op grond van formele wetten of besluiten. Uit het feit dat mensen een boete kunnen krijgen voor door het rode licht lopen, blijkt dat het formeel verboden is 1

Vraag	Antwoord	Scores
<b>2</b>	<b>maximumscore 2</b>	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een uitleg dat in het inzetten van camera's met gezichtsherkenning en datakoppeling (de aanpak van de Chinese politie) een gerationaliseerde aanpak te herkennen is, door een toepassing van het kernconcept rationalisering, met gebruik van het woord 'systematiseren'</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een uitleg dat in het inzetten van camera's met gezichtsherkenning en datakoppeling (de aanpak van de Chinese politie) een gerationaliseerde aanpak te herkennen is, door een toepassing van het kernconcept rationalisering, met gebruik van het woord 'doelstelling'</li> </ul>	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uit tekst 1 blijkt dat de politie camera's met gezichtsherkenning en datakoppeling inzet om kinderontvoeringen op te sporen (r. 14-28). Het inzetten van camera's met gezichtsherkenning en datakoppeling is een voorbeeld van het ordenen en systematiseren van de werkelijkheid</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• met als doelstelling om met de gegevens efficiënt en effectief kinderontvoeringen op te sporen. Daarom is in het inzetten van camera's met gezichtsherkenning om kinderontvoeringen op te sporen een gerationaliseerde aanpak te herkennen</li> </ul>	1
<b>3</b>	<b>maximumscore 2</b>	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een verklaring voor het feit dat de maatregelen op de kruispunten in Shenzhen tot gevolg hebben dat er nauwelijks mensen door het rode licht lopen, met een toepassing van de rationele-keuzetheorie, waarbij een afweging wordt gemaakt tussen de kosten en de baten</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• aan de hand van informatie uit tekst 1 een voorbeeld van de kosten en een voorbeeld van de baten van door het rode licht lopen</li> </ul>	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Volgens de rationele-keuzetheorie zullen de voetgangers in Shenzhen een afweging maken tussen de kosten en de baten. Als zij de kosten van door het rode licht lopen relatief hoger inschatten dan de baten, zullen zij volgens deze theorie afzien van door het rode licht lopen</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voetgangers die op de kruispunten in Shenzhen door het rode licht lopen, worden met hun foto, hun naam en een deel van hun ID-nummer op een groot scherm afgebeeld en krijgen een boete. De voetgangers weten dat dit gebeurt als zij door het rode licht lopen (zij zien de schermen). Zij weten dus wat de kosten zijn. Zij zullen deze kosten over het algemeen hoger vinden dan de baten, zoals sneller ergens zijn. (Het gevolg is dat er nauwelijks mensen door het rode licht zullen lopen)</li> </ul>	1

Vraag	Antwoord	Scores
<b>4</b>	<b>maximumscore 3</b>	
	Een juist antwoord bevat:	
	<b>a</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 320 1321 349">• informatie uit tekst 1 waaruit socialisatie blijkt</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 356 1321 385">• een uitleg dat burgers door de maatregelen op de kruispunten in Shenzhen gesocialiseerd kunnen worden, met een toepassing van het kernconcept socialisatie en het kernconcept cultuur</li> </ul>	1
	<b>b</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 427 1321 456">• het benoemen van de (lokale) overheid als socialisator</li> </ul>	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<b>a</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 535 1321 564">• Op de kruispunten in Shenzhen staan grote schermen waarop overtreders met hun foto, hun naam en een deel van hun ID-nummer worden afgebeeld (r. 66-73) (waardoor publiekelijk wordt overgebracht dat iemand zich niet aan de regel/norm heeft gehouden dat men hoort te stoppen voor een rood licht)</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 571 1321 600">• Op deze manier kan dus aan de overtreder / de (overige) verkeersdeelnemers de norm worden overgedragen dat men hoort te stoppen voor een rood licht. Deze norm maakt deel uit van de (dominante) cultuur. Het proces van overdragen van de normen van een cultuur waar mensen toe behoren, is socialisatie</li> </ul>	1
	<b>b</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 642 1321 672">• De socialisator die deze norm overbrengt is de (lokale) overheid</li> </ul>	1
	<b>5</b>	
	<b>maximumscore 2</b>	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 786 1321 815">• het noemen van de functie ‘het reguleren van gedrag van mensen waardoor het gedrag (van anderen) beter voorspelbaar wordt en het samenleven overzichtelijker’</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 822 1321 851">• een uitleg dat de maatregelen op de kruispunten in Shenzhen deze functie kunnen hebben, met informatie uit tekst 1 waaruit deze functie blijkt</li> </ul>	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 893 1321 922">• De andere functie van socialisatie die de maatregelen op de kruispunten in Shenzhen kunnen hebben, is de functie ‘het reguleren van gedrag van mensen waardoor het gedrag (van anderen) beter voorspelbaar wordt en het samenleven overzichtelijker’</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="276 929 1321 958">• Als gevolg van de maatregelen zullen de meeste mensen zich houden aan de verkeersregels (wat betreft de stoplichten). Volgens Intellifusion staken vroeger op het kruispunt bij de Lotusbloemstraat immers iedere dag gemiddeld 120 mensen door het rode licht over en zijn dat er nu nog twintig (r. 87-91). Het gedrag van mensen op de kruispunten is daarom beter gereguleerd en beter voorspelbaar en de situatie op de kruispunten / in het verkeer is daardoor overzichtelijker</li> </ul>	1

Vraag	Antwoord	Scores
<b>6</b>	<b>maximumscore 1</b>	
	Een juist antwoord bevat een uitleg dat de hoge mate van goedkeuring van camera's met gezichtsherkenning erop kan wijzen dat de (lokale) Chinese overheid gezag heeft, met een toepassing van het kernconcept gezag.	
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	De hoge mate van goedkeuring van camera's met gezichtsherkenning onder burgers kan erop wijzen dat de burgers de besluiten van de (lokale) Chinese overheid accepteren. Als burgers besluiten accepteren, is er sprake van macht die als legitiem wordt beschouwd, dus van gezag.	
<b>7</b>	<b>maximumscore 2</b>	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een uitleg wat het betekent dat het onderzoek niet representatief was wat betreft sekse in de hoogste leeftijdscategorie, met een toepassing van een omschrijving van het begrip representativiteit als eis van sociaalwetenschappelijk onderzoek</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een cijfermatig voorbeeld waarmee geïllustreerd wordt wanneer er wel representativiteit zou zijn geweest wat betreft sekse in de hoogste leeftijdscategorie</li> </ul>	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dat betekent dat in de hoogste leeftijdscategorie de man-vrouwverhouding in de steekproef geen dwarsdoorsnede was van de totale onderzoekspopulatie (Chinezen met een internetaansluiting)</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Als in China van de mensen met een internetaansluiting in de hoogste leeftijdscategorie 50% man is en 50% vrouw, dan zouden in dit onderzoek de respondenten in de hoogste leeftijdscategorie ook 50% man en 50% vrouw moeten zijn. Kennelijk was dit niet het geval</li> </ul>	1
<b>8</b>	<b>maximumscore 2</b>	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• een hypothese die op grond van figuur 1 verworpen moet worden</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• het noemen van het opleidingsniveau als onafhankelijke variabele en het noemen van de mate van goed- of afkeuring / de mate van goedkeuring van het Sociaal Kredietstelsel als afhankelijke variabele</li> </ul>	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De goedkeuring van het Sociaal Kredietstelsel is groter onder laagopgeleide burgers dan onder hoogopgeleide burgers</li> </ul>	1
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• onafhankelijke variabele: opleidingsniveau afhankelijke variabele: de mate van goed- of afkeuring van het Sociaal Kredietstelsel</li> </ul>	1

**maatschappijwetenschappen havo**

---

**Centraal examen havo**

Tijdvak 1

**Correctievoorschrift**

---

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen maatschappijwetenschappen havo:

Op **pagina 7**, bij **vraag 5** moet bij **de eerste deelscore** een deelscorepunt worden toegekend voor een antwoord waarin alleen het reguleren van gedrag van mensen wordt genoemd. Voor een antwoord waarin alleen voorspelbaarheid van gedrag wordt genoemd mag geen deelscorepunt worden toegekend, aangezien voorspelbaarheid een gevolg is van reguleren.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren maatschappijwetenschappen havo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,  
voorzitter